

**Szkolny Program
Wychowawczo-Profilaktyczny
ZPSM nr 4
w Warszawie**

2023/2024

Uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu 29 września 2023 r.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 16 czerwca 2018 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2021 r., poz. 1082 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 r. poz. 1915 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 276.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.)
8. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591)
10. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. poz. 1763 z późn. zm.)
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 r. Nr 6 poz. 69)
12. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz.U. 1793)

Spis treści

Rozdział I	4
Opis strategii wychowawczo-profilaktycznych Szkoły.....	4
Misja wychowawcza Szkoły.....	4
Sylwetka absolwenta	5
Zadania wychowawcze.....	5
Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.....	9
Tryb postępowania w sytuacjach kryzysowych	9
Ceremoniał i tradycje szkoły	10
Postanowienia końcowe	10
Rozdział II	11
Priorytety polityki oświatowej państwa	11
Wyniki diagnozy sytuacji wychowawczej w Szkole oraz potrzeb uczniów	11
Cele ogólne wychowania i profilaktyki.....	17
Cele szczegółowe wychowania i profilaktyki.....	17
Rozdział III	18
Szczegółowe zadania wychowawczo-profilaktyczne realizowane w roku szk. 2022/23.....	18

Rozdział I

Opis strategii wychowawczo-profilaktycznych Szkoły

Muzyka wśród innych sztuk pięknych, jest tą właśnie siłą, której przeznaczeniem jest budzić i kształtować drzemiące w każdej, najpierwotniejszej nawet duszy ludzkiej tęsknoty i dążenia do życia na wyższym poziomie świadomości.

[...] jakkolwiek dla nas nauczycieli kształcenie wybitnych talentów [...] jest prawdziwą radością i wytchnieniem, to jednak zdajemy sobie sprawę, iż – jeżeli są istotnie talentami – daliby sobie i bez nas radę! [...] Istotne nasze zadanie leży na innej płaszczyźnie: musimy wychowywać przyszłych wychowawców, ludzi idei i czynu – którzy zdobywszy [...] istotne, pogłębione, fachowe wykształcenie i przejąwszy się duchem (oby tak było!) służenia wielkiej, społecznej sprawie, nieśli następnie do najdalszych zakątków olbrzymiego kraju światło prawdziwej, nie fałszowanej, „nie stosowanej dla maluczkich” sztuki.

Karol Szymanowski

Misja wychowawcza Szkoły

Paradygmatem misji wychowawczej Szkoły jest komplementarność procesów dydaktycznych i wychowawczych ze szczególnym wykorzystaniem artystycznego profilu naszej Szkoły. W ich centrum stoi uczeń - w różnorodnych relacjach z nauczycielami, ze swoją rodziną oraz z innymi uczniami. Wzajemne relacje uczestników życia szkolnego i procesy toczące się wokół nich i za ich sprawą tworzą klimat wychowawczy Szkoły, którego kluczowe elementy decydujące o właściwym rozwoju uczniów stanowią MISJĘ WYCHOWAWCZĄ SZKOŁY:

1. Nauczyciele, rodzice i uczniowie są współtwórcami jasnych norm obowiązujących w Szkole.
2. Cała społeczność szkolna zna i rozumie powyższe normy, respektuje też istniejące zakazy i nakazy, szczególnie te, które decydują bezpośrednio o bezpieczeństwie i zdrowiu.
3. Rozumiemy i stosujemy prawa związane z funkcją publiczną Szkoły i jej bytem formalnym, respektujemy prawo wyżej stanowione.
4. Kultuwujemy tradycję, także w wymiarze szkolnym, przywołując pamięć o wielkich poprzednikach – artystach muzykach, pedagogach, absolwentach.
5. Wspólnie tworzymy nowe wartości, odwołując się do kanonu wartości najwyższych: patriotyzmu, altruizmu i tolerancji, poczucia przynależności do narodu i związków z kulturą europejską, otwarcia na działania humanitarne, bogactwa muzyki i misji zawodu artysty muzyka.
6. Stale doskonalimy system wychowawczy, stosując sprawiedliwe formy nagradzania i określając zakres niezbędnych kar. Stawiamy na wysoce zindywidualizowane formy pracy wychowawczej, wykorzystując specyfikę kształcenia artystycznego.

7. Doskonalimy współpracę pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesów wychowawczych, wzmacniając różne formy dialogu.
8. Stwarzamy warunki do wszechstronnego rozwoju uczniów na poszczególnych etapach edukacji.
9. Kształtujemy właściwe postawy wobec zjawisk współczesnego świata.
10. Stymulujemy wszechstronny rozwój ucznia w sferze jego osobowości, zdobywania wiedzy i umiejętności oraz wykorzystania potencjału artystycznego.
11. Stawiamy na kreatywność, samodzielność i dojrzałość emocjonalną.
12. Rozwijamy umiejętności społeczne uczniów, animując i wspierając działania zespołowe. Wskazujemy tu na szczególną rolę partnerstwa w muzyce.
13. Działamy profilaktycznie przeciwko przemocy, aktom agresji, uzależnieniom, egoizmowi, wykluczeniu i braku tolerancji, a także degradacji środowiska naturalnego.

Sylwetka absolwenta

Absolwent ZPSM nr 4 im. Karola Szymanowskiego w Warszawie:

1. jest dobrze wykształcony, posiada rozległą i usystematyzowaną wiedzę;
2. jest przygotowany do podjęcia dalszej nauki, umie efektywnie uczyć się i korzystać z różnych źródeł wiedzy;
3. zna własną wartość i potrafi pokazać swoje dobre strony, pracuje nad własnym rozwojem;
4. szanuje drugiego człowieka, a jednocześnie wymaga szacunku dla siebie;
5. potrafi asertywnie wyrażać własne zdanie i bronić swoich poglądów, a konflikty rozwiązywać w drodze kulturalnych negocjacji;
6. potrafi działać w grupie i przyjmować współodpowiedzialność za efekty tych działań;
7. jest konsekwentny, wytrwały i odpowiedzialny za swoje słowa i działania;
8. jest ciekawy świata, wrażliwy na piękno otaczającej go natury i kultury;
9. potrafi myśleć twórczo, podejmować decyzje i organizować swój czas;
10. dba o zdrowie swoje i innych, jest życzliwy, czynny i chętny do pomocy potrzebującym;
11. odnosi się z szacunkiem do przeszłości i tradycji, zna historię i kulturę Polski i Europy;
12. docenia wartość różnorodności, jest otwarty na innych i tolerancyjny;
13. posiada wrażliwość artystyczną oraz świadomość tworzenia i odbioru sztuki;
14. świadomie rozwija swoje pasje, zainteresowania i zdolności artystyczne, ma gotowość do prezentacji swoich osiągnięć na estradzie i poczucie szacunku dla publiczności;
15. bierze aktywny udział w życiu kulturalnym.

Zadania wychowawcze

Dyrektor i kierownictwo Szkoły:

1. tworzą warunki do prowadzenia efektywnej pracy wychowawczo-profilaktycznej i aktywności nauczycieli, uczniów i rodziców;
2. wspierają nauczycieli i uczniów;
3. budują w Szkole klimat współpracy i zaufania;
4. umożliwiają nauczycielom, rodzicom i uczniom realny wpływ na jakość pracy wychowawczej;

5. tworzą warunki do rozwijania umiejętności wychowawczych nauczycieli.

Zespół Wychowawczy, Zespół ds. Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, Zespół ds. W-F, Działań Prozdrowotnych, Rekreacji i Sportu:

1. diagnozują sytuację wychowawczą Szkoły;
2. planują doskonalenie zadań wychowawczych i działania profilaktyczne;
3. koordynują pracę wychowawczo-profilaktyczną Szkoły;
4. wzajemnie wspierają się w pracy wychowawczo- profilaktycznej poprzez wymianę doświadczeń, wspólne rozwiązywanie problemów.

Wychowawca klasy:

1. realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły;
2. w oparciu o Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły tworzy własny plan pracy wychowawczej w klasie;
3. ukazuje uczniom jasne normy postępowania, pozytywnie motywuje klasę, wskazuje autorytety i właściwe postawy moralne;
4. integruje zespół klasowy i tworzy wśród uczniów atmosferę sprzyjającą koleżeństwu i przyjaźni;
5. poznaje zainteresowania, zdolności i potrzeby uczniów oraz dba o ich rozwój;
6. jest uwrażliwiony na uczniów potrzebujących pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a w przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, informuje o tym dyrektora Szkoły oraz rodziców;
7. udziela uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych lub szkolnych;
8. podejmuje działania umożliwiające rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej;
9. czuwa nad postępami w nauce i frekwencją uczniów, dokonuje comiesięcznych podsumowań frekwencji uczniów;
10. organizuje imprezy klasowe, wycieczki oraz inne sytuacje wychowawcze, stwarzające możliwości integrowania klasy, kształtowania kultury osobistej uczniów, wdrażania do współdziałania, poszerzania zainteresowań;
11. utrzymuje regularny kontakt z rodzicami uczniów i włącza ich do działań wychowawczych;
12. integruje rodziców i uczniów angażując ich do wspólnej pracy na rzecz klasy i Szkoły;
13. współdziała z nauczycielami uczącymi w klasie, uzgadnia z nimi i koordynuje działania wychowawcze wobec wszystkich uczniów, a w szczególności wobec uczniów szczególnie uzdolnionych oraz uczniów z trudnościami w nauce i innymi problemami;
14. pozyskuje od nauczycieli informacje o funkcjonowaniu ucznia w klasie, jego sukcesach i porażkach;
15. współpracuje z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami, świadczącymi pomoc w rozpoznawaniu potrzeb, trudności, zainteresowań i uzdolnień uczniów;

16. utrzymuje regularny kontakt z nauczycielami indywidualnych przedmiotów artystycznych;
17. dostosowuje wymagania do potrzeb i możliwości ucznia oraz wspiera rodzica w procesie wychowawczym.

Nauczyciele:

1. realizują treści wychowawcze wynikające z podstaw programowych poszczególnych zajęć oraz wprowadzają do swojego przedmiotu elementy Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły;
2. kształtują wrażliwość na świat i ludzi w oparciu o wartości moralne;
3. tworzą warunki umożliwiające wszechstronny rozwój uczniów;
4. umacniają w uczniach poczucie własnej wartości i własnych możliwości, dążą do wypracowania przez nich samokrytycyzmu;
5. inspirują działania zespołowe uczniów;
6. pogłębiają zainteresowania uczniów i zachęcają ich do samodzielnego interpretowania różnych przejawów kultury i sztuki;
7. uwrażliwiają uczniów na piękno, rozwijają ich wrażliwość estetyczną;
8. ściśle współdziałają z wychowawcami klas;
9. są uwrażliwieni na potrzeby uczniów potrzebujących pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
10. współpracują z rodzicami i włączają ich w sprawy klasy i Szkoły;
11. stosownie reagują na dostrzeżone dobro i zło w zachowaniu ucznia;
12. promują wśród uczniów pozytywne formy wypoczynku dostępne w Szkole i w mieście;
13. udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów;
14. kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji, atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
15. inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, rozwijają zdolność twórczego myślenia;
16. własną postawą uczą systematyczności, dokładności, punktualności, tolerancji, przestrzegania obowiązujących norm;
17. dbają o kulturę osobistą i kulturę języka uczniów;
18. zachęcają uczniów do samokształcenia;
19. kształtują szacunek dla narodu i państwa oraz innych narodów i ich kultur.

Nauczyciele przedmiotów artystycznych:

1. rozbudzają zamiłowanie do muzykowania indywidualnego i zespołowego;
2. rozbudzają potrzebę rozwijania uzdolnień i zainteresowań;
3. rozbudzają potrzebę twórczej ekspresji, wyobraźni i aktywności twórczej;
4. kształtują samodzielność, potrzebę ciągłego doskonalenia się, aktywną postawę wobec kultury;
5. kształtują osobowość artystyczną;
6. kształtują dyscyplinę myślową, pamięć i koncentrację;
7. kształtują postawy patriotyczne poprzez ukazywanie roli muzyki polskiej w rozwoju

kultury europejskiej i światowej;

8. podkreślają wagę czynnego uczestniczenia w życiu kulturalnym Szkoły i miasta.

Pedagog i psycholog szkolny:

1. rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne, wspierają mocne strony uczniów;
2. diagnozują przyczyny niepowodzeń uczniów, trudności wychowawczych, zaburzeń emocjonalnych i wypracowują strategię działania;
3. zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz organizują i realizują różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w środowisku szkolnym poszczególnych uczniów;
4. prowadzą pracę indywidualną z uczniem w formie porad, konsultacji i rozmów wspierających;
5. prowadzą zajęcia o charakterze edukacyjno-profilaktycznym;
6. wspierają rodziców i nauczycieli w procesie wychowawczym;
7. współtworzą programy profilaktyczno-wychowawcze;
8. prowadzą działalność terapeutyczną.

Rada Rodziców:

1. reprezentuje ogół rodziców Szkoły oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczo-profilaktyczny Szkoły;
2. współpracuje z Radą Pedagogiczną w opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły;
3. współpracuje z dyrektorem, nauczycielami i Samorządem Uczniowskim w realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły;
4. pobudza i organizuje różne formy aktywności rodziców na rzecz wspomagania działań wychowawczych i profilaktycznych Szkoły.

Samorząd Uczniowski:

1. jest animatorem, inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego oraz intelektualnego uczniów na terenie Szkoły i poza nią;
2. reprezentuje środowisko uczniowskie wobec dyrektora i kierownictwa Szkoły oraz w kontaktach z gronem pedagogicznym i Radą Rodziców;
3. inicjuje działania dotyczące życia uczniów;
4. propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji;
5. angażuje i motywuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i Szkoły;
6. dba o dobre imię i honor Szkoły oraz wzbogaca jej tradycję;
7. wyraża za pośrednictwem swojego opiekuna opinie, dotyczące problemów społeczności uczniowskiej;
8. ma prawo opiniować Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły;
9. włącza się w rozwiązywanie problemów wychowawczych Szkoły, w szczególności poprzez promowanie właściwych postaw uczniów.

Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

Formy kontaktów Szkoły z rodzicami (w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego spotkania on-line):

1. zebrania klasowe rodziców;
2. dni otwarte dla rodziców;
3. konsultacje indywidualne z nauczycielami;
4. kontakty indywidualne z wychowawcą;
5. rozmowy telefoniczne, korespondencja listowna i elektroniczna;
6. korespondencja w dzienniku elektronicznym;
7. wezwanie rodziców do Szkoły w sytuacjach trudnych.

Rodzice mają prawo do:

1. pełnej informacji dotyczącej funkcjonowania ucznia w Szkole;
2. wglądu do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły i wyrażania o nim swojej opinii;
3. współdecydowania o realizowanych celach wychowawczych Szkoły oraz do współorganizowania pracy wychowawczej w Szkole i klasie;
4. podejmowania uchwał w sprawie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły na zebraniach Rady Rodziców;
5. decyzji w sprawie uczęszczania bądź nieuczęszczania ucznia na zajęcia religii, etyki i wychowania do życia w rodzinie;
6. uzyskania pomocy w sprawach dotyczących wychowania od dyrektora, kierownictwa Szkoły, wychowawcy, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego;
7. udziału w uroczystościach klasowych i szkolnych, występach artystycznych, koncertach i audycjach muzycznych;
8. udziału w organizowanych przez Szkołę warsztatach, szkoleniach i innych formach edukacji rodzicielskiej, wspierających procesy wychowawcze i profilaktyczne.

Rodzice są zobowiązani do:

1. dbania o właściwe wywiązywanie się dziecka z obowiązków szkolnych;
2. uczestniczenia w zebraniach klasowych i dniach otwartych;
3. stawiania się na indywidualne wezwania w sprawach swoich dzieci;
4. poszanowania godności nauczycieli i innych pracowników Szkoły oraz nie podważania ich autorytetu wobec uczniów;
5. utrzymywania stałego kontaktu z wychowawcą oraz niezbędnych kontaktów z innymi nauczycielami, w tym przede wszystkim z nauczycielem przedmiotu głównego.

Tryb postępowania w sytuacjach kryzysowych

1. Szkoła jest zobowiązana zapewnić niezbędną pomoc uczniowi i jego rodzicom w razie zaistnienia sytuacji trudnej wychowawczo lub w sytuacji kryzysowej.
2. Do udzielania takiej pomocy, zależnie od potrzeb, są powołani dyrektor lub inny przedstawiciel kierownictwa Szkoły, wychowawca klasy, inni nauczyciele (także działający w odpowiednich zespołach), pedagog i psycholog szkolny.

3. W niektórych przypadkach Szkoła może zwrócić się o pomoc do instytucji zewnętrznych powołanych i uprawnionych do działania we współpracy ze Szkołą.
4. Szczegółowy tryb postępowania w sytuacjach kryzysowych ujęty jest w szkolnych procedurach i regulaminach.

Ceremoniał i tradycje szkoły

Do tradycji ZPSM nr 4 im. Karola Szymanowskiego należą następujące uroczystości:

1. rozpoczęcie roku szkolnego;
2. ślubowanie klas pierwszych;
3. Święto Szkoły;
4. Dzień Edukacji Narodowej – „Karolki”;
5. akademia z okazji Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada;
6. spotkania opłatkowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia;
7. studniówka;
8. dzień otwarty dla kandydatów do Szkoły;
9. dzień sportu;
10. koncerty charytatywne na rzecz PTSR;
11. koncerty szkolne w salach koncertowych Warszawy;
12. koncerty szkolne, koncerty tematyczne przygotowywane przez poszczególne klasy oraz przez PSM II st.;
14. pożegnanie absolwentów;
15. zakończenie roku szkolnego.

Podczas najważniejszych uroczystości szkolnych pielęgnuje się ceremoniał wprowadzenia Sztandaru Szkoły oraz odśpiewania Hymnu Polski.

Postanowienia końcowe

1. Zmiany, poprawki i nowe postanowienia do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są wnoszone w trybie obowiązującym dla jego uchwalenia, tzn. w drodze porozumienia pomiędzy Radą Pedagogiczną i Radą Rodziców wyrażonego w drodze odpowiednich uchwał, a także po zaopiniowaniu przez Samorząd Szkolny.
2. Integralną częścią Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest zmienny załącznik określający priorytetowe zadania wychowawcze formułowane na każdy rok szkolny.
3. Priorytetowe zadania wychowawcze są formułowane w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wyniki ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego z poprzedniego roku szkolnego;
 - b) diagnozę procesów wychowawczych w poprzednim roku szkolnym polegającą na określeniu słabych i mocnych stron;
 - c) wymagań i priorytetów wynikających z zewnętrznego nadzoru pedagogicznego.
4. Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego polega na:
 - a) bieżącym obserwowaniu zachowania uczniów i podejmowanych działań wychowawczych we wszystkich sytuacjach szkolnych;

- b) monitorowaniu frekwencji uczniów na zajęciach;
- c) analizie realizacji programu w zespole wychowawczym oraz na posiedzeniach rady pedagogicznej;
- d) badaniach opinii w trakcie zebrań i spotkań indywidualnych z rodzicami oraz zebrań samorządu uczniowskiego;
- e) rozpoznawaniu trudnych przypadków wychowawczych i podejmowaniu odpowiednich działań zaradczych.

Rozdział II

Priorytety polityki oświatowej państwa

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny uwzględnia następujące priorytety polityki oświatowej państwa:

- 1) Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
- 2) Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
- 3) Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
- 4) Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
- 5) Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
- 6) Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.

Wyniki diagnozy sytuacji wychowawczej w Szkole oraz potrzeb uczniów

Program wychowawczo – profilaktyczny uwzględnia wyniki diagnozy sytuacji wychowawczej

Badanie przeprowadzono we wrześniu 2023 r. drogą elektroniczną. W badaniu wzięło udział: 49 uczniów OSM I st., 64 uczniów OSM II st., 7 uczniów PSM II st., 54 nauczycieli oraz 81 rodziców.

Mając na celu rozpoznanie sytuacji wychowawczej w szkole, a w szczególności wyodrębnienie czynników chroniących wynikających z głębokiego poczucia przynależności do wspólnoty szkolnej, przebywania w przyjaznej atmosferze, doświadczania pozytywnych interakcji ze

wszystkimi uczestnikami procesu edukacyjnego, przywiązania do wartości takich jak tolerancja, swoboda, wsparcie i wyrozumiałość, zwróciliśmy się do społeczności szkolnej o podzielenie się swoimi opiniami w tym obszarze. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że antagonistami do powyższego, a więc brak poczucia przynależności, doświadczanie nieprzyjemnej atmosfery i negatywnych interakcji z rówieśnikami oraz nauczycielami, brak tolerancji, swobody i wsparcia jest przesłanką do podejmowania zachowań ryzykownych, a świadomość w tym zakresie generuje konieczność podejmowania działań profilaktycznych. Poniżej przedstawiamy wnioski z przeprowadzonej diagnozy.

Szkola środowiskiem społecznym

Jednym z naczelnych zadań szkoły jest zapewnienie uczniom jak najlepszych warunków do ich rozwoju społecznego. Według uczniów, nauczycieli oraz rodziców nasza szkoła jest ważnym i bardzo ważnym środowiskiem społecznym. To tutaj, jak twierdzą uczniowie, mają najważniejszych lub jednych z najważniejszych przyjaciół. Opinię tę podzielają nauczyciele i rodzice. Z całą pewnością te pozytywne deklaracje poszczególnych grup należy **wzmacniać oraz konsekwentnie dbać o dobre relacje**. Jest to ważny czynnik chroniący. Jednocześnie ponad 12% licealistów traktuje szkołę jako wyłącznie miejsce nauki; taką deklarację składa jedynie 2% młodszych uczniów. Warto podjąć wysiłek, aby **rozpoznać zachowania społeczne uczniów świadczących o ich izolacji i braku więzi oraz działać na rzecz ich integracji z grupą, szkołą**.

Przynależność do szkoły

Uczniowie **czują się częścią szkoły w dużym stopniu**; niemal 45% młodszych uczniów (I st.) wybrało odpowiedź, że czuje się częścią szkoły w stopniu dobrym, podobnie swoją przynależność ocenili licealiści, choć nieco mniej licznie – w prawie 35%. Głosy nauczycieli rozłożyły się po równo; 35% z nich jest pewnych, że uczniowie czują swoją przynależność do szkoły w stopniu bardzo i podobnie 35%, że w stopniu dobrym. Stopień poczucia jedności uczniów ze szkołą entuzjastycznie oceniła ponad połowa rodziców wskazując na najwyższy stopień w skali. Jest to najwyższy wynik w badanych grupach. Warto zwrócić uwagę na niski stopień poczucia przynależności do szkoły; nieco ponad 14% młodszych uczniów ocenia swoje poczucie jedności ze szkołą na poziomie dwójki, podobnie jak prawie 11% licealistów; przy czym jedynie w tej grupie znalazła się najniższa ocena poczucia przynależności – w przypadku 6,3% uczniów. **Wysoki stopień poczucia przynależności uczniów do szkoły należy pielęgnować i rozwijać jako znakomity czynnik chroniący. Konieczna jest obserwacja uczniów nieodczuwających przynależności do szkoły, rozpoznać ewentualne źródła takiej postawy i przeciwdziałać im. Uczniowie nieposiadający poczucia przynależności, bez przyjaciół, mogą być narażeni na frustrację i niepowodzenia społeczne, co z kolei może stanowić czynnik ryzyka.**

Sytuacje sprzyjające poczuciu przynależności

Pytając uczniów o sytuacje, w których najbardziej odczuwają tę przynależność często wskazywali wycieczki szkolne; tak odpowiedziała ponad połowa uczniów ze szkoły podstawowej i nieco mniej, bo 40% licealistów. Nauczyciele i rodzice najczęściej wskazywali udział uczniów we wspólnych projektach i przygotowywaniu występów oraz codzienne przychodzenie do szkoły, co znacząco różni się - o połowę wskazań - od odpowiedzi uczniów. Jeżeli **wycieczki, wspólne celebrowanie uroczystości szkolnych oraz spotkania towarzyskie są dla uczniów obu grup tak ważne (należy podkreślić jednomysłność wskazań uczniów szkoły podstawowej i licealistów), należy je kontynuować, gdyż są**

solidnym zabezpieczeniem ich dobrostanu. Ciekawym spostrzeżeniem są stosunkowo **niskie wskazania na reprezentowanie szkoły** w konkursach i wydarzeniach w kontekście źródła poczucia przynależności do szkoły, zwłaszcza wśród licealistów, którzy mają liczne osiągnięcia w tym zakresie. **Idea reprezentowania szkoły nie jest zatem mocnym czynnikiem chroniącym.** Konieczne jest podjęcie działań, które miałyby na celu rozumienia reprezentowania szkoły jako wyróżnienia i powodu do dumy. Wychowawcy podjęli już takie kroki choćby w kontekście pełnienia funkcji w poczcie sztandarowym.

Klimat szkoły a budowanie relacji

Ważny dla poczucia przynależności do swojej szkoły jest jej klimat. **Atmosfera w szkole jest oceniana wysoko;** dobrze i bardzo dobrze oceniają ją wszystkie badane grupy. Najwyżej klimat szkoły ocenili nauczyciele. Warto zauważyć, że rodzice, którzy także docenili atmosferę szkoły, byli jedyną grupą, która **najliczniej wskazała na ocenę bardzo dobrą. Bardziej krytyczni okazali się licealiści,** którzy ocenili klimat szkoły na dostateczny w 37% oraz w 11% na dwójkę. Zauważalna ogólna **pozytywna atmosfera szkoły stanowi cenny czynnik chroniący,** o który trzeba konsekwentnie dbać. Warto jednak zwrócić uwagę na uczniów II st., którzy ocenili klimat szkoły na trójkę i dwójkę. **Może to stanowić ryzyko absencji, demotywacji do nauki, niechęci do rówieśników.**

Klimat szkoły został doceniony w kontekście budowania relacji interpersonalnych; najbardziej docenili tę zależność uczniowie szkoły podstawowej – prawie połowa z nich oceniła, że między uczniami panuje koleżeńska atmosfera, a nauczyciele i pracownicy są otwarci i życzliwi. Podobnego zdania są rodzice i nauczyciele, choć w nieco mniejszym stopniu. Natomiast głosy licealistów rozłożyły się w następujący sposób: 28% uważa, że klimat szkoły raczej dobrze wpływa na budowanie relacji, z zastrzeżeniem, że nauczyciele są otwarci i życzliwi, ale niektórzy uczniowie są zamknięci i nie nawiązują więzi z innymi oraz taka sama grupa prezentująca opinię, że klimat szkoły raczej dobrze wpływa na budowanie relacji; uczniowie są koleżeńscy i otwarci, natomiast nauczyciele zamknięci i zasadniczy. Jednak spora grupa licealistów - 25% - uważa, że w szkole panuje świetna atmosfera, a uczniowie i nauczyciele są otwarci i przyjaźni.

Wszystkie grupy wskazują w różnym stopniu na **uczniów, którzy pozostają zamknięci, konkurują ze sobą i wzajemnie się oceniają.** W największym stopniu dostrzegają to nauczyciele oraz uczniowie II st.

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy podejmować **działania ukierunkowane na eliminowanie niezdrowej konkurencji, wzajemnego oceniania się uczniów.** Czynnikiem chroniącym jest tu pozytywny klimat szkoły, który podkreślają wszyscy badani.

Wartości pożądane w szkole

Badane grupy pozytywnie oceniły relacje w klasach lub grupach. Za główną wartość uznano tolerancję panującą wśród uczniów; tę wartość wskazała połowa uczniów I i II st. Tolerancja została bardzo wysoko oceniona przez nauczycieli i rodziców - po 60% wskazań. Obie te grupy niemal identycznie wskazują na dbałość uczniów o wzajemne pozytywne relacje - ponad 40% odpowiedzi. Tę kategorię doceniło także 55% uczniów szkoły podstawowej - 55%. Dla licealistów najważniejsze okazało się wzajemne wsparcie; na dbanie o relacje wskazywali nieco rzadziej - 27%.

Z badania wynika jednak, że mimo ogólnego zaangażowania uczniów w utrzymywanie dobrych relacji, tolerowanie indywidualności i udzielania wsparcia, respondenci niemal zgodnie zauważyli w ponad 20% wyborów w przypadku uczniów i rodziców oraz w ponad 30% w przypadku nauczycieli, że niektórzy uczniowie są bardziej skupieni na osiąganiu własnych sukcesów niż na budowaniu relacji z innymi. **Zgodność w ocenie tego zjawiska oznacza, że problem jest dostrzegalny i nadal warto podejmować działania wychowawcze w celu kształtowania potrzeby dbania o te relacje.**

Z odpowiedzi poszczególnych grup wynika, że **status ucznia naszej szkoły jest powodem do zadowolenia wyrażonego przez 40% uczniów** każdej ze szkół. Duma z tego powodu jest deklarowana przez ponad połowę rodziców. W kategorii dumy z bycia uczniem szkoły na Krasieńskiego znalazło się tylko 17% licealistów i jest to najniższy wybór spośród badanych grup. Uczniowie ci deklarują także, że nie ma dla nich znaczenia, że są uczniami tej właśnie szkoły. Rozczarowanie szkołą wyrażają pojedynczy respondenci.

Rekomendowanie szkoły

Z dotychczasowej analizy wynika, że szkoła jest postrzegana pozytywnie; czy zatem można ją polecać innym, aby rozpoczęli tu naukę? Rodzice i nauczyciele i tym razem zgodnie twierdzą, że **nasza szkoła jest warta rekomendacji** - blisko 70% takich deklaracji. Tak samo twierdzi połowa uczniów I st. i niecałe 40% licealistów. 47% z nich uznało, że trudno to stwierdzić.

Najczęściej pojawiały się następujące argumenty:

Uczniowie: świetna, przyjazna atmosfera, szkoła otwarta w tym również na nowe osoby, wspierający nauczyciele i uczniowie, niewielkie klasy, brak prac domowych, nauczanie muzyki;

Nauczyciele: wysoki poziom kultury osobistej, indywidualne podejście, wysoki poziom nauczania, dużo się dzieje, pozytywne nastawienie dyrekcji i nauczycieli;

Rodzice: kameralny charakter i tolerancja, walory edukacji muzycznej, przyjazna atmosfera, duża pomoc psychologiczna, małe klasy, dobre relacje z rówieśnikami, są tu dobrzy ludzie, wspaniali i dysponujący sobą nauczyciele, dobry poziom nauczania, wszyscy wrażliwi, brak prac domowych;

Do podjęcia nauki w naszej szkole najbardziej zachęca możliwość rozwoju muzycznego i dobre perspektywy na przyszłość; tu jest zgodność we wszystkich grupach; najliczniej wskazali ten walor rodzice i nauczyciele - ponad 70% oraz uczniowie szkoły podstawowej - 60%. Dla licealistów największą zachętą jest swobodna atmosfera w szkole - 56% wskazań, nieco mniej – możliwość rozwoju muzycznego - 51%.

Badani zgodnie podkreślają dobrą atmosferę wśród rówieśników oraz wyrozumiałych i wspierających nauczycieli - liczniejsze wybory tych kategorii przez uczniów szkoły podstawowej niż licealistów. Dla rodziców ważna jest także otwarta i wspierająca dyrekcja - 36% i w nieco mniejszym stopniu - 29% wspierający i wyrozumiali nauczyciele.

Do przyjscia do szkoły nie zachęci 22% uczniów szkoły podstawowej, 15,6% licealistów, 1,9% nauczycieli i 12% rodziców.

Najczęściej pojawiały się następujące argumenty:

Uczniowie: za duża presja, za dużo przedmiotów, za dużo czasu zajmuje, nacisk na przedmioty muzyczne, słabszy poziom przedmiotów ogólnokształcących;

Nauczyciele: przeciążenie, jedyne przeciwwskazania – brak predyspozycji muzycznych

Rodzice: chęć kształcenia rzemieślników, nie twórców, dzieci z problemami spychane na margines, poziom nauczania przedmiotów ogólnych, zamiatanie pod dywan problemów, presja gry na instrumencie, nauczyciele sobie nie radzą z utrzymaniem dyscypliny, mało projektów grupowych, nieużywanie przez nauczycieli pełnej skali, za duże wymagania ogólnokształcące, za dużo odpowiedzi ustnych na lekcji i kartkówek;

Na pytanie co najbardziej zniechęca do podjęcia nauki w naszej szkole badane grupy najliczniej wybrały odpowiedź: **trudno stwierdzić** - od 39% w przypadku uczniów szkoły podstawowej i uczniów liceum, do 60% w przypadku nauczycieli. 28% uczniów szkoły podstawowej, 20% nauczycieli i 24% rodziców wskazuje w dalszej kolejności na **presję na osiąganie wysokich wyników**. Dla licealistów zniechęcający są słabo uczący nauczyciele - ponad 30% wskazań. Uczniowie obu szkół wskazują jednocześnie na **zbyt wysokie wymagania nauczycieli ogólnokształcących** - 20% w przypadku szkoły podstawowej i 27% w przypadku licealistów. 23% rodziców dodaje również, że czynnikiem zniechęcającym jest **słabe przygotowanie do dalszej edukacji** i 21% - zbyt stanowczy i obojętni nauczyciele.

O relacjach uczeń-nauczyciel

W ramach diagnozy poproszono respondentów o ocenę różnych aspektów wzajemnych relacji między rówieśnikami oraz relacji między uczniami i nauczycielami.

Dobre relacje wśród rówieśników zostały wysoko ocenione przez badane grupy, podobnie jak wysoka ocena działań nauczycieli i ich relacji z uczniami; najlepiej oceniają swoje działania w aspekcie dobrych relacji z uczniami sami nauczyciele - 81% takich wskazań oraz rodzice - 70%. Uczniowie są bardziej krytyczni; w przypadku uczniów szkoły podstawowej 48% z nich ocenia, że nauczyciele dobrze i bardzo dobrze dbają o relacje z uczniami, w przypadku uczniów liceum wyraża taką opinię prawie 40%.

39% uczniów obu szkół - jednomyślnie - zadeklarowało, że nauczyciele pytają uczniów o zdanie w ważnych dla nich sprawach w stopniu dostatecznym, jednocześnie taki sam odsetek uczniów szkoły podstawowej twierdzi, że nauczyciele, także w stopniu dostatecznym, biorą pod uwagę ich opinie; podobną opinię wyraża także 48% licealistów oraz 34% rodziców. 46% nauczycieli zadeklarowało, że w stopniu dobrym pytają uczniów o zdanie, a w 48% również w takim samym stopniu biorą ich zdanie pod uwagę.

Większość nauczycieli jest tolerancyjna w stopniu dobrym i bardzo dobrym, tak uważa łącznie 71% uczniów w przypadku szkoły podstawowej. 70% licealistów uważa, że nauczyciele są tolerancyjni jedynie w stopniu dostatecznym i dobrym. Nauczyciele oceniają własną tolerancję jako dobrą - 61%. Rodzice oceniają, że nauczyciele są tolerancyjni w stopniu dobrym - 37% oraz w stopniu dostatecznym - 29%. Jako bardzo tolerancyjnych widzi nauczycieli 24% rodziców.

Odkrywanie mocnych stron uczniów jest jednym z ważnych zadań nauczycieli. Uczniowie ustosunkowali się do tego zagadnienia w zróżnicowany sposób: **29% uczniów szkoły podstawowej uważa, że nauczyciele pomagają odkrywać ich mocne strony w niewielkim**

stopniu, ale jednocześnie tyle samo uczniów deklaruje, że w stopniu dobrym. Duża rozbieżność w odpowiedziach może świadczyć o niezrozumieniu przez uczniów badanego zagadnienia.

W przypadku uczniów liceum odpowiedzi są bardziej skoncentrowane; **44% uczniów twierdzi, że nauczyciele pomagają w stopniu dostatecznym**. Własną pozytywną rolę (odpowiadającą stopniowi dobremu) w odkrywaniu mocnych stron uczniów widzi 54%. Odpowiedzi rodziców są równo podzielone pomiędzy dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oceną zaangażowania nauczycieli w odkrywaniu mocnych stron uczniów.

W ogólnej ocenie **uczniowie czują się zachęcani przez nauczycieli do wymyślania i realizowania własnych projektów**, jednak odpowiedzi są rozproszone; niska ocena od 29% uczniów i tyle samo wskazań dla oceny dobrej. **Licealiści w 44% wskazali, że nauczyciele w stopniu dostatecznym zachęcają** ich do wymyślania i realizowania własnych projektów. 55% nauczycieli twierdzi, że zachęca uczniów w stopniu dobrym, a 30%, że w stopniu dostatecznym. Rodzice najczęściej wybierali odpowiedź, że nauczyciele zachęcają uczniów w stopniu dobrym - 31% i kolejno w stopniu dostatecznym - 25%.

Nauczyciele ustalają z uczniami jasne zasady pracy i zachowania na lekcjach w stopniu dobrym i bardzo dobrym - tak odpowiedziało łącznie 85% uczniów szkoły podstawowej i sami nauczyciele; podobnie widzą to licealiści, z tym, że w nieco niższym odsetku - 67%. 22% licealistów uważa, że nauczyciele ustalają jasne zasady w stopniu dostatecznym oraz niskim - 11%.

Ustalanie zasad wiąże się z konsekwentnym ich stosowaniem; prawie 40% **uczniów szkoły podstawowej ocenia konsekwencję nauczycieli jako dostateczną**, 26% dobrą i 22% bardzo dobrą. Według **40% licealistów i tylu samo rodziców nauczyciele są konsekwentni w stopniu dobrym**. Nauczyciele oceniają siebie jako konsekwentnych w stopniu dobrym w 54%.

39% uczniów szkoły podstawowej uznało **atmosferę szkoły za bardzo dobrą i dobrą** -34%. Ciekawie rozłożyły się głosy licealistów; po 31% dla oceny dostatecznej, dobrej oraz bardzo dobrej. 61% nauczycieli ocenia atmosferę jako dobrą, tak jak 40% rodziców. 34% rodziców uznaje atmosferę w szkole za bardzo dobrą.

Uczniowie w szkole **czują się swobodnie** i oceniają tę swobodę na najwyższy stopień - w przypadku uczniów szkoły podstawowej to 40% oraz w przypadku licealistów - 30%. Rodzice i nauczyciele wybrali ocenę dobrą odpowiednio w 47% i 52%.

Ze stwierdzeniem, że w szkole jest presja na wysokie wyniki i jest ona czynnikiem motywującym zgadza się w stopniu najniższym 30% uczniów szkoły podstawowej oraz 41% licealistów w stopniu dostatecznym. 49% nauczycieli i 42% rodziców zgadza się z tym stwierdzeniem w stopniu dostatecznym..

Presja na wysokie wyniki działa demotywująco; z tym stwierdzeniem zgadza się w stopniu dostatecznym prawie 36% nauczycieli. Odpowiedzi uczniów i rodziców są rozproszone.

Szkoła ma charakter, którego brakuje innym szkołom; o tym jest przekonana większość uczniów szkoły podstawowej oraz licealistów (wystawiają charakterowi szkoły czwórki i piątki). Nauczyciele przyznają, że szkoła ma charakter na czwórkę - 39% oraz na piątkę - 24%. Na trójkę oceniło charakter szkoły 30% nauczycieli. Szkoła uzyskała wysokie oceny od rodziców; szkoła na piątkę - 37% oraz na czwórkę -35%. Na trójkę oceniło charakter szkoły 19% rodziców.

w Szkole oraz potrzeb uczniów.

Cele ogólne wychowania i profilaktyki

1. Wspieranie indywidualnego rozwoju uczniów w zakresie intelektualnym, artystycznym, emocjonalnym, moralnym i duchowym.
2. Rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych uczniów.
3. Kształtowanie postaw patriotycznych, kultywowanie tradycji, pamięci narodowej, pamięci o Patronie oraz wielkich poprzednikach – artystach-muzykach, pedagogach i absolwentach.
4. Rozwijanie talentów, uzdolnień, zainteresowań uczniów oraz uczestnictwo w życiu kulturalnym i budowanie potencjału artystycznego.
5. Rozwijanie samodzielności, kreatywności i innowacyjności uczniów.
6. Promowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

Cele szczegółowe wychowania i profilaktyki

1. Pozytywna profilaktyka zagrożeń:
 - Prowadzenie działań w zakresie umiejętności psychospołecznych.
 - Poszerzanie wiedzy uczniów w zakresie rozpoznawania stresu i tremy oraz sposobów radzenia sobie z nimi w życiu szkolnym.
 - Przygotowanie psychiczne uczniów do egzaminów, koncertów, audycji muzycznych.
 - Budowanie zaufania w grupie rówieśniczej, poprawa jakości komunikacji rówieśniczej.
 - Poszerzanie wiedzy uczniów na temat skutków zachowań ryzykownych oraz uzależnień od narkotyków, alkoholu, leków, dopalaczy, nikotynizmu i fonoholizmu.
 - Zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu i mediów społecznościowych oraz skutkami stosowania cyberprzemocy w kontekście potencjalnych sprawców (koledzy i koleżanki ze szkoły).
 - Wspieranie uczniów w budowaniu świadomej postawy wobec własnego zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń depresyjnych
 - Eliminowanie z życia szkolnego przypadków zachowań niepożądanych.
 - Poprawa frekwencji.
 - Integrowanie całej społeczności szkolnej, podejmowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
 - Wdrażanie uczniów do przestrzegania przyjętych norm.
2. Planowanie przyszłości zawodowej i rozwijanie talentu i potencjału artystycznego
 - Rozpoznawanie i rozwijanie talentów, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
 - Kształtowanie aktywnej postawy uczniów wobec kultury.
3. Kultywowanie tradycji i budowanie postawy patriotycznej
 - Budowanie poczucia własnej tożsamości ucznia jako członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju, podtrzymywanie szacunku dla tradycji szkolnej i rozwijanie wiedzy o historii ojczystej.

Rozdział III

Szczegółowe zadania wychowawczo-profilaktyczne realizowane w roku szk. 202/24

Szczegółowe zadania wychowawczo-profilaktyczne dla OSM I st., OSM II st. i PSM II st. wraz z zestawieniem ważnych dat i rocznic przypadających w roku szkolnych 2023/2024 oraz propozycjami tematów zajęć z wychowawcą znajdują się w załącznikach do niniejszego programu.